

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/976
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/356
Başvuran : R. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Silifke M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kullanmakta olduğu ilacın doz bilgisinin sisteme yanlış kaydedildiği ve bu durumu ifade etmesi nedeniyle kendisine haksız yere disiplin soruşturması açıldığı iddiası ile disiplin cezasının kaldırılması talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Günlük 3 doz şeklinde kullandığı nöroloji ilacının dozunun 27/12/2022 tarihli muayenede günlük 4 doza çıkarıldığını, ancak muhatap Kurum personeline hata yapılarak ilacın dozunun sisteme günlük 3 doz olarak girildiğini,

b. Sonrasında bu hatanın düzeltildiğini, ancak bu yanlışlığı ifade etmesinden dolayı tutanak tutulduğunu ve yalan beyanlarla kendisine disiplin soruşturması açıldığını iddia etmekte ve disiplin cezasının kaldırılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Silifke M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın 27/2/2023 tarihinde muayene olmak üzere Kurum revirine geldiği, her ne kadar sonradan dozu artırılmış olsa da 1/6/2023 tarihinde 3 doz olarak reçete edilen ilacının raporu 1 yıllık süreyle verildiğinden, 1 yıllık süre dolmadan ilacın sisteme 4 doz olarak girilemediği hususu başvurana açıklandığı halde başvuranın ısrarcı davranışlarda ve tehditlerde bulunduğu,

b. Bunun üzerine olayla ilgili tutanak tutulduğu ve başvuran hakkında disiplin soruşturmasının başlatıldığı ifade edilmektedir.

4. Başvurandan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Muhatap Kurum tarafından tutulan tutanağın asılsız olduğu,

b. İlacının dozunun sisteme yanlış kaydedildiği, bu yanlışın sonradan düzeltildiği ve kendisini haksız göstermek için başka bir ceza infaz kurumuna naklettikleri ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği" hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;

a) Kurumun görev alanına girip girmediği,

(...)

Yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesine göre:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre;

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Somut başvuruda başvuran, kendisine reçete edilen ilacın muhatap Kurum personelinin hatasından dolayı sisteme eksik olarak kaydedildiğini ifade etmişse de bu yanlışlığın kısa bir süre içerisinde düzeltildiğini

belirtmiştir. Bu minvalde, başvuranın iddia ve taleplerinin, kendisi hakkında başlatılan disiplin soruşturmasının haksız olduğuna ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

13. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre, kötü muamele iddialarının uygun delillerle desteklenmesi gerekmektedir (AİHM, *Hildegard Klaas, Monika Klaas/Almanya*, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). Mahkeme, bir delilin değerlendirilmesinde makul şüphenin ötesinde bir kanıtlanma standardını kabul etmekle birlikte böyle bir kanıtlamaya yeterince güçlü, açık ve tutarlı çıkarsamalardan veya aynı biçimde çürütülememiş karinelere de varılabileceğini eklemektedir (AİHM, *Kuzey İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161.).

14. “*Disiplin ve düzen, alıkonulmanın güvenli bir şekilde sürdürülmesi, ceza infaz kurumunun güvenli bir şekilde işletilmesi ve iyi-düzenli bir topluluk hayatının sağlanması için gerekli olandan daha fazla olmayan kısıtlamalarla sağlanacaktır.*” (Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, 70/175, 17/12/2015, Kural 36.)

15. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “*Disiplin cezalarının niteliği ve uygulama koşulları*” başlıklı 37’nci maddesinin birinci fıkrasına göre:

“*Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanır. Hükümlünün duruşma, sağlık, eğitim ve çalışma gibi nedenlerle geçici olarak kurum dışında bulunduğu yerler de bu fıkranın uygulanması bakımından kurum olarak kabul edilir.*”

16. 5275 sayılı Kanun’un “*Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler*” başlıklı 49’uncu maddesine göre:

“(1) *Yönetim, disiplin soruşturması yapılan hükümlünün odasını, iş ve çalışma yerini değiştirebilir, hükümlüyü kurumun başka kesimine nakledebilir veya diğer hükümlülerden ayırabilir.*

(2) *Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz.*”

17. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu’nun “*İnfaz hâkimliklerinin görevleri*” başlıklı 4’üncü maddesine göre:

“*İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:*

(...)

3. *Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.*

(...)”

18. Başvuranın kendisi hakkında başlatılan disiplin soruşturmasının haksız olduğunu iddia etmiş olmasına karşılık muhatap Kurum tarafından gönderilen olay tutanağında, başvuranın ısrarcı davranışlarda ve tehditte bulunduğu kayıt altına alınmıştır. Bu doğrultuda, başvuranın disiplin cezasının haksız yere verildiğine ilişkin iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmiştir. Başvuranın, hakkında verilen disiplin cezasının kaldırılmasına yönelik talebi ise Kurumumuzun görev alanı dahilinde olmadığından söz konusu talep hakkında Kurumumuzca bir değerlendirme yapılmasının mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

19. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliĐine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aliřan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
ye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
ye

e-imzalıdır

İsmail AYZ
ye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
ye